

БАНК АЖБОРОННОМАНИ

Банк ходимлари ва тадбиркорларнинг ҳафталик газетаси

ISSN 2010-6602

Сайтимизга ўтиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

№49 (1176), 2018 йил 6 декабрь

8 ДЕКАБРЬ – ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИ ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН КҮН

Конституция – инсон ҳуқуқи ва манфаатлари ифодаси сифатида демократик қадрият, анъана ва ижтимоий адолатни қарор топтиришда, фуқароларнинг муносиб ҳаёт кечириши ҳамда миллий тотувликни таъминлашда бош омилдир. Бош қомусимизда давлат ҳокимиятининг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятига бўлиниши энг муҳим тамойил сифатида белгиланган.

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯНИНГ ҲУҚУҚИЙ КАФОЛАТИ

Парламент куйи палатасининг Меҳнат ва ижтимоий масалалар кўмитаси томонидан “Конституция – ижтимоий ҳимоянинг ҳуқуқий кафолати” мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Давра суҳбатида Бош қомусимизнинг мазмун-моҳияти ва устувор тамойиллари ҳақида сўз юритилар экан, унда, биринчи навбатда, инсон манфаатининг давлат манфаатидан устун этиб белгилангани, инсон, унинг ҳуқуқи ва эркинликлари энг олий қадрият сифатида муҳраб кўйилгани алоҳида қайд этилди.

Таъкидланганидек, ўтган даврда мамлакатимиз мустақил ва суверен давлат сифатида шаклланиб, жаҳон ҳамжамиятидан муносиб ўрин эгаллади. Том маънода улкан тараққиёт йўлини босиб ўтди. Ана шу машаққатли ва шарафли йўлда эришилган барча ютуқлар Конституцияимизда қафолатланган ҳуқуқлар туйғайлидир. Босиб, Асосий қонунимиз халқимиз узоқ йиллар орзу қилган миллий мустақиллигимиз ва ривожланиш йўлимиз, инсон ҳуқуқи ва эркинликлари кафолатларини ўзида акс эттирган.

(Давоми 3-бетда.)

2019-2021 ЙИЛЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ТИЗИМЛИ ИСЛОҲОТЛАР АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИНИНГ ЙЎЛ ХАРИТАСИ

Сўнгги икки йил ичида Ўзбекистон иқтисодийни ислоҳ қилиш борасида сезиларли муваффақиятларга эришди. Таъкидлаш жоизки, ҳукумат томонидан асосий эътибор аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламини мазкур ислохотларнинг салбий оқибатларидан асрашга қаратилди. Шунингдек, ҳукумат фуқаролар билан маслаҳатлашиш механизмларини такомиллаштириб, ислохотлар жараёнида уларнинг фаол иштироки таъминланмоқда.

Пойтахтимиздаги Hyatt Regency меҳмонхонасида бўлиб ўтган “2019–2021 йилларга мўлжалланган тизимли ислохотлар асосий йўналишларининг йўл харитаси” мавзусидаги халқаро тадбирда ана шулар хусусида батафсил сўз юритилди.

Унда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ва давлат идоралари, Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки, қатор халқаро молия институтлари ва консалтинг муассасалари вакиллари, йирик компания раҳбарлари, етакчи маҳаллий мутахассислар иштирок этди.

Тадбирни молия вазири Жамшид Кўчқоров очиб берди. У ўз нутқида

Ўзбекистон ЯИМнинг аҳоли жон бошига тақсимот ҳажмининг пастиги, мамлакатнинг қатор халқаро рейтинглардаги ўрни куйида экани ёки умуман йўқлиги иқтисодий тизимда кузатилаётган камчилик эканини айтиб, ташқи қарз миқдорининг пастиги — ЯИМнинг 24 фоизини ташкил этиши, олтин-валюта захиралари ҳажмининг юқорилиги каби ютуқларга ҳам алоҳида тўхталди. Шунингдек, Ўзбекистон йил охирига қадар суверен кредит рейтингини олиши, 2019 йилнинг биринчи чорагида эса ташқи бозорга облигациялар чиқариш кўзда тутилаётгани ҳақида сўз юритди.

(Давоми 3-бетда.)

Республика Марказий банки давлатимиз равнақи йўлида валюта ва пул-кредит сиёсатини тўғри йўлга қўйиш, нархлар барқарорлигини таъминлаш ва инфляция ўсишининг олдини олиш каби муҳим чора-тадбирларни амалга ошириб келмоқда. Бу ҳақда Марказий банкда бўлиб ўтган брифингда батафсил сўз юритилди.

Брифингда банк мутахассислари журналистлар томонидан берилган саволларга батафсил жавоб қайтаришди. Куйида муҳим масалалар бўйича билдирилган фикрларни қисқача келтириб ўтамыз.

Халқаро ҳамкорлик ва коммуникациялар департаменти директори Дилбар Абдуғаниева:

– Кейинги йилларда барча соҳалар каби банк тизимида ҳам изчил ислохотлар олиб борилмоқда. Бу жараёнда Марказий банк олдида турган муҳим вазифалардан бири бу – тизимда бўлаётган ўзгаришлардан аҳолини боха-

БАНК ТИЗИМИДАГИ ИСЛОҲОТЛАР ТАРАҚҚИЁТГА ҚАРАТИЛГАН

бар қилиш ва янгиликларни тезкорлик билан етказишдир. Бу жараёнда Марказий банк келгусида доимий равишда ОАВ билан ҳамкорликни кенг йўлга қўйган ҳолда турли учрашувлар, матбуот анжуманлари ташкил этишни, республика иқтисодийида бўлаётган ислохотлар ва янгиликлар бўйича ўз муносабатини билдириб боришни мақсад қилган. Мазкур учрашувимиз ана шу ишларнинг дебочасидир.

Шунингдек, Марказий банк томонидан аҳолининг молиявий саводхонлигини ошириш борасида ҳам комплекс режа ишлаб чиқилган бўлиб, бу борада халқаро молия ташкилотлари билан ҳамкорликда қатор лойиҳалар тайёрланмоқда.

– Президентимизнинг “Валюта сиёсатини либераллаштириш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони қабул қилиниши иқтисодий тизимда туб бурилиш ясади. Фармон билан кўплаб чекловлар олиб ташланди. Шахсларда валютага бўлган эгалик ҳуқуқи таъминланди. Юридик ёки жисмоний шахсларга ўз валюта маблағларини эркин тасарруф этиш имконияти яратилди. Бу жараёнда валютани асл бозор механизми асосида сотиб олиш ва сотиш бирламчи вазифа этиб белгиланган эди. Ишонч билан айта оламаники, бу вазифалар бугун тўлақонли удаланиб, аҳолининг валютага бўлган эҳтиёжи қондириб келинмоқда. Буни валюта савдоларининг ҳолатидан ҳам аглаш мумкин. Жумладан, жорий йилда аҳоли банклардан валюта харид қилишдан кўра, улар-

га уч баробар кўп валюта сотган. Албатта, бу ижобий ҳолат, — дейди Валютани тартибга солиш ва тўлов баланси департаменти директори Бобир Абубакиров брифингда.

– Шунингдек, банклар томонидан халқаро пул ўтказмалари, онлайн хизматлар, валюта айирбошлаш банкоматлари ва шу каби кўплаб хизматларнинг жорий этилгани аҳолига янада қулайлик яратди. Ҳозирги кунда жисмоний шахслар томонидан сотиб олинган валютанинг 50 фоизи мобил иловалар орқалидир.

Албатта, бу йўналишдаги ишларни давом эттириб, хорижий тажрибаларни амалиётга кенг татбиқ этиш бўйича режалар қилинмоқда.

(Давоми 2-бетда.)

БАНК ЯНГИЛИКЛАРИ

БАНК ТИЗИМИДАГИ ИСЛОҲОТЛАР
ТАРАҚҚИЁТГА ҚАРАТИЛГАН

(Давоми. Бошланиши 1-бетда.)

Пул-кредит сиёсати департаменти директори Бехзод Ҳамроев:

— Бугунги ўзгаришлар жараёнида банк тизимида эскича дунёқараш билан иш юришиб бўлмайди. Афсуски, ҳануз ҳудудларда ана шундай фаолият юритадиганлар йўқ эмас. Шуниси аниқки, банк бу — бизнес, яъни тижорат ташкилоти.

У даромад олиш учун ишлайди. Агар эътибор берсак, хусусий банк тармоқларида мижозларга хизмат кўрсатиш, уларни ўзига жалб қилиш яхши йўлга қўйилган. Даромад ҳам шунга яраша. Давлат улуши бор банкларда эса бу борада бироз сусткашлик кузатилади.

Агар банк тизимида ҳақиқий банк менежменти ривожлантирилса, корпоратив бошқарув йўлга қўйилса, ҳар бир банк ҳақиқий тижорат билан шуғулланса, ўйламанки, бу ўз самарасини беради. Шубҳасизки, бу борада барча банклар бирдек енг шимариб ишламоқда. Бу борада Марказий банк ҳам қатор чора-тадбирлар кўриб келаётганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Жумладан, банклар ўртасида рақобат муҳитини шакллантириш, уларнинг эркин фаолият юритишини таъминлаш, хусусий банклар тармоғини кенгайтириш, банк хизматларини оммалаштириш, молиявий соғломлаштириш, энг асосийси, банкларда давлат улуши-

ни камайтириб, уларни хусусийлаштириш бўйича режалар ишлаб чиқилмоқда. Албатта, бу ишларнинг бари босқичма-босқич амалга оширилади. Айни кунда банкларга акция, облигациялар сингари қимматли қоғозларни сотиш каби қатор имкониятларнинг берилгани бу ишларнинг бошланишидир.

Шунингдек, кейинги йилларда Марказий банк ўз ўрнида инфляция босимининг олдини олиш мақсадида пул-кредит инструментларидан кенг фойдаланади. Очиқ бозор операцияларида иштирок этиб, ортиқча пуллари ўзига жалб этади. Бу ўринда бозорга қимматли қоғозлар чиқариш режалаштирилган бўлиб, Марказий банк очиқ бозор операцияларида иштирок этади. Энг асосийси, Марказий банк ликвидлиликни нормал бўлишини таъминлаш бўйича қатор чоралар кўради.

Йиғилиш давомида олтин ва қимматбаҳо тангалар хусусида ҳам сўз борди. Мазкур лойиҳа ҳали синов тариқасида бўлиб, келгусида бу борадаги ишлар янада кенгайтирилиши ҳақида маълумот берилди.

МАРКАЗИЙ БАНКДА
ДАВРА СУҲБАТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида “Коррупция — тараққиёт кушандаси” мавзuida давра суҳбати ташкил этилди. Унда Бош прокуратура ҳамда Адлия вазирлиги масъуллари, Марказий банк ва тижорат банклари ходимлари иштирок этди.

лика Бош прокуратураси бошқарма катта прокурори Марат Полвонов ўз маърузасида. — Мазкур Қонун ижроси тўлиқ ва самарали таъминланиши учун 2017 йил 2 февралда давлатимиз раҳбарининг “Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг қоидаларини

онгу тафаккурида. Шу боис, биз ҳам кейинги йилларда халқимиз онгиде коррупцияга қарши мурасизлик кайфиятини шакллантириш учун турли ижтимоий рекламалар, ташвиқот тадбирларини ташкил этаймиз. Албатта, бу вақт ўтиб ўз самарасини беради, дея таъкидлади М. Полвонов ўз нутқида.

Шунингдек, давра суҳбати давомида Адлия вазирлиги масъул ходими Маъруфжон Усмонов юртимизда коррупция ва уни келтириб чиқариши мумкин бўлган ҳолатларнинг олдини олиш, иқтисодиётни эркинлаштириш, ишчанлик муҳитини яхшилаш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик учун қулай шароитлар яратиш, маъмурий тўсиқларни бартараф этиш ҳамда лицензиялаш ва рухсат бериш тартиб-таомилларини соддалаштириш, давлат харидлари механизмини такомиллаштиришга оид амалга оширилган бир қатор чора-тадбирлар ҳақида сўз юритди.

Анжуманда банк тизимида ҳам коррупциянинг олдини олишга қаратилган кўплаб амалий ишлар, жумладан, мижоз ва банк ўртасидаги муносабатларни электрон, онлайн хизматлар орқали боғлаш каби замонавий хизматлар йўлга қўйиллаётгани хусусида таъкидланди.

Давра суҳбати якунида мутахассислар ва иштирокчилар ўртасида қизқарли савол-жавоблар бўлиб ўтди.

Б. МУҲАММАДИЕВ

FINANCEUZ хабар қилади

“ҲАМКОРБАНК” АТБ ВА
“АЙИЛ БАНК” ОАЖ ПУЛ
ЎТКАЗМАЛАРИ БЎЙИЧА
КЕЛИШУВ ИМЗОЛАДИ

Қирғизистон Республикаси Ош шаҳрида “Ҳамкорбанк” ва “Айил банк” вакиллари ўртасида бўлиб ўтган учрашув давомида “Bereke” пул ўтказмалари тизими бўйича ҳамкорлик битими имзоланди. Мазкур битим натижасида “Bereke” пул ўтказмалари тизими Ўзбекистонда жорий этилиб, “Ҳамкорбанк”нинг республика миқёсидаги 42 филиал ва мини-банклари ушбу хизматни мижозларга тақдим этадилар.

Эслатиб ўтаемиз, “Bereke” пул ўтказмалари — Қирғизистон бўйлаб тезкор пул ўтказмалари тизими бўлиб, юқоридаги битим имзолангач, у халқаро тизимга айланди.

“ТРАСТБАНК” ХАЛҚАРО
АЛОҚАЛАРНИ
КЕНГАЙТИРМОҚДА

“Трастбанк” мижозлар учун қулай шарт-шароитлар яратиш мақсадида Хитой ва Қозоғистон банклари билан вакиллик муносабатларини ўрнатди. Амалга оширилган ишлар давомида “Yinzhou Bank” да АҚШ доллари ва еврода, “Xalyk Bank” да эса АҚШ долларида вакиллик ҳисобрақамлари очилди.

Банklar билан ўрнатилган алоқалар “Трастбанк” мижозларига хизмат кўрсатиш даражасини оширади ҳамда Хитой ва Қозоғистондаги ҳамкорлари билан ташқи савдо шартномалари бўйича ҳисоб-китобларни тезкор равишда йўлга қўйиш имконини беради.

Шунингдек, “Трастбанк” хусусий акциядорлик банки Америка Қўшма Штатларида фаолият юритувчи “Guzman & Company” компанияси билан ҳам музокара олиб борди. Унда шу компания Бошқаруви директори — банк операциялари, инвестиция ва капитал бозорлари раҳбари Руслан Магдеев ҳамда “Трастбанк” Бошқаруви раиси ўринбосари Комил Габбазов Ўзбекистон Республикаси ҳудудида “Guzman & Company” компаниясининг шўъба корхонасини очиш имкониятларини муҳокама қилишди. Бундан ташқари, резидент инвесторларга халқаро капитал бозорига чиқиш, инвестиция киритиш ва “Трастбанк” томонидан молиялаштириладиган лойиҳаларга инвестицияларни жалб қилишда компания иштирокининг ҳуқуқий асослари кўриб чиқилди.

Хозирги кунда жаҳоннинг нозик ва долзарб муаммоларидан бири бу — коррупциядир. Чунки у ҳар қандай давлат иқтисодиётини емирувчи, жамиятда адолатсизликни келтириб чиқарувчи, кишиларда норозилик кайфиятини уйғотувчи, тараққиётга салбий таъсир этувчи иллатдир. Шунинг учун ҳам халқаро жамоатчилик неча йиллардан буён унга қарши кенг миқёсда кураш олиб бориб, буткул барҳам беришга ҳаракат қилмоқда.

Бу борада сўнгги йилларда республикамизда ҳам жиддий ишлар амалга оширилиб, унга қарши курашиш учун қонун ҳужжатлари мустаҳкамланиб, қатъий чоралар қўйилаётган.

— 2017 йил 4 январдан кучга кирган Ўзбекистон Республикасининг “Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида”ги Қонуни коррупцияга барҳам бериш учун барча асосларни яратиш берди, — дейди республи-

ИСЛОҲОТЛАР ЙЎЛИДА

2019-2021 ЙИЛЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ТИЗИМЛИ ИСЛОҲОТЛАР АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИНИНГ ЙЎЛ ХАРИТАСИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда.)

– Амалга оширилган ислохотлар орасида энг асосийси – бу очқиклиқ сиёсатидир. Биз ҳозир барча маълумотларни очик-ойдин чоп этаёмиз – давлат қарзини ҳам, қазиб олинган олтин миқдорию бюджетни ҳам. Солиқ тўловчиларимиз олдида барча маълумотларни очиб бердик. Халқ ўз маблағлари қаерга ишлатилаётганини билиши керак, — деди Ж.Қўчқоров.

Шу билан бирга, молия вазирлиги иқтисодни замонавийлаштириш бир қатор оммабоп бўлмаган ислохотларни амалга оширишни ҳам талаб қилиши мумкинлигини таъкидлади:

– Бозор иқтисодиётига ўтаётган барча давлатлар ушбу мураккаб босқичдан ўтишлари шарт. Шуни-си қувонарлики, фуқароларимиз мамлакатдаги ушбу ўзгаришларни қўллаб-қувватлашмоқда. Биз, улар мамлакатда ўтказилаётган оммабоп бўлмаган, лекин жуда муҳим ислохотларни ҳам тўғри тушунишяпти, деб умид қиламиз.

Тадбирда маълум қилинишича, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт, Молия вазирлиги ва Жаҳон банкининг ишчи гуруҳи биргаликда таркибий ўзгаришлар ва иқтисодий ислохотларни амалга ошириш мақсадида бешта асосий йўналишни ўз ичига олган "ислохотлар йўл харитаси"ни ишлаб чиққан.

Иқтисодиёт вазирининг биринчи ўринбосари Мубин Мирзаев ва Жаҳон банкининг собик вице-президенти, Жорж Вашингтон университети профессори Дэни Лейцигер йўналишларни мазкур йўл харитаси тақдими билан таништиришди.

Биринчи, тегишли институтларни мустахкамлаш, модернизация қилинган солиқ-бюджет сиёсати ва солиқ

ислохотлари натижасида ҳосил бўладиган макроиқтисодий барқарорликни қўллаб-қувватлаш. Хусусан, макроиқтисодий маълумотлар йиғиш ва таҳлил қилиш тизимини ва пул-кредит сиёсатини такомиллаштириш, ички ва ташқи қарзларни бошқариш, давлат харажатларининг самарадорлиги ва ҳисобдорлигини ошириш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқилади.

Иккинчи, рақобатбардош бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнининг тезлашиши. Ер ва капиталдан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, молия бозорларини ислох қилиш масалалари қараб чиқилмоқда. Савдо сиёсати ва экспортни янада либераллаштириш, авиация секторини ислох қилиш ва АКТ соҳасини ривожлантириш жаҳон иқтисодиётига бириктириш жадаллаштиришнинг келгуси чора-тадбирлари сифатида кўрилды. Хусусий сектор фаолиятидаги чекловларни олиб ташлаш, рақобатбардош бизнес муҳитини мустахкамлаш, инвестицион муҳит ва монополияга қарши тартибга солиш ишлари давом эттирилади. Қишлоқ хўжалигини, сув таъминоти ва энергия манбаларини ривож-

лантириш, шу жумладан, қайта тикланадиган энергетика соҳасини ривожлантириш стратегиялари индивидуал саноатларнинг ишлаш самарадорлигини оширишга хизмат қилади.

Учинчи, фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилиш ва уларга хизмат кўрсатишни кучайтириш. Таълим ва соғлиқни сақлашни ривожлантиришнинг миллий стратегиясини ҳамда меҳнат бозори, пенсия ва суд тизимини ислох қилиш бўйича чора-тадбирларни ишлаб чиқиш режалаштирилмоқда.

Тўртинчи, кучли бозор иқтисодиётида давлатнинг ролини кучайтириш. Уни ишлаб чиқариш жараёнининг бевосита иштирокчисидан, давлат-хусусий сектор ҳамкорлигини ривожлантириш, давлат улушига эга корхоналарни ислох қилиш ҳамда товар ва хизматлар нархларининг иккиламчи тартибининг бартараф этиши билан шугулланувчи хусусий сектор ҳамкори кўринишига алмаштириш режалаштирилмоқда. Давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш давлат хизматларини ислох қилиш концепциясини ишлаб чиқишга ёрдам беради. Жамоатчилик хабардорлигини ошириш учун фуқароларнинг замонавийлаштириш жараёнида иштирокини таъминлаш бўйича чоралар кўрилади.

Бешинчи, атроф-муҳитдан фойдаланиш самарадорлигини ошириш. Уни ҳимоя қилиш учун "йўл харитаси"ни, сувни тежаш дастурини, суғориш ва мелиорация тизимини ривожлантириш режалаштирилмоқда.

Шунингдек, анжуманда таъкидландики, қисқа вақт ичида иқтисодий соҳада кўп муваффақиятларга эри-

шилганига қарамай, барқарор иқтисодий ўсишни таъминлаш ва ишчи ўринларини яратишда ҳануз сезиларли қийинчиликларга дуч келинмоқда. Хусусан, давлат томонидан нархларни тартибга солиш бўйича кейинги ислохотларни амалга ошириш, давлат корхоналари ва молиявий сектор иш фаолиятининг самарадорлигини таъминлаш олдинда турган муҳим вазифалардан биридир. Ислохотларнинг йўл харитаси мана шу вазифаларни ҳал қилишда муҳим восита бўлиб хизмат қилади.

– Жаҳон банки ишчи гуруҳи Ўзбекистондаги иқтисодий ислохотларнинг мураккаб босқичида ҳукуматингиз билан яқиндан ҳамкорлик қилишга интилади, — дейди Жаҳон банкининг Марказий Осиё бўйича худудий директори Лилия Бурунчук ўз сўзида. — Биз мамлакат фуқароларининг фаровонлигини оширишга қаратилган расмийларнинг саяёҳаракатларини қўллаб-қувватлашда давом этамиз.

Муҳтасар айтганда, мазкур тадбир Ўзбекистон ва халқаро ташкилотлар ўртасидаги ҳамкорликни мустахкамлашга, иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг устувор йўналишларини белгилаб беришга хизмат қилади.

Г. МАЛИКОВА

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯНИНГ ҲУҚУҚИЙ КАФОЛАТИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда.)

Мамлакатимизда ҳар бир инсоннинг муносиб ва фаровон ҳаёт кечириши, фаол меҳнат қилиши учун барча шароитни яратиш Конституциямизнинг асосий моҳиятини ташкил этади. Унда ҳар бир шахснинг меҳнат қилиши, эркин касб танлаши, адолатли меҳнат шароитларида ишлаши ва қонунда кўрсатилган тартибда ишсизликдан ҳимояланиши, дам олиши, қариганда, меҳнат лавқатини йўқотганда, шунингдек, боқувчисидан маҳрум бўлганда ижтимоий таъминот олиши, малакали тиббий хизматдан фойдаланиши, билим олиши ва бошқа бир қатор ҳуқуқлари кафолатланган.

Тадбирда Конституция ижтимоий ҳимоянинг муҳим пойдевори экани эътироф этилди. Шу аснода кейинги йилларда жамиятнинг муҳим бўғини ҳисобланмиш оила, айниқса, ёш оилаларга эътибор ва ғамхўрликни кучайтириш, уларни ҳуқуқий, ижтимоий ҳимоялаш, моддий-маънавий қўллаб-қувватлаш каби муҳим масалаларга катта эътибор қаратилмоқда. Оиладаги вояга етмаганларнинг ижтимоий ҳуқуқларидан то кексалар, ноғиронлар ва ижтимоий ҳимояга муҳтож бошқа тоифадаги фуқароларнинг муҳофазасига доир нормалар ҳам Конституциямизда ўз ифодасини топган.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 26 йиллигини кенг нишонлашга бағишланган тадбирларда кўмита аъзолари фаол қатнашиб, аҳоли орасида унинг аҳамияти, халқимизга берган кенг имкониятлари ҳақида тарғибот ишларини кучайтириши лозимлиги айтилди.

ЎЗА

Бугунги кунда мамлакатимизда халқаро молия институтлари, хусусий сектор ва илм аҳли билан ҳамкорликда давлат молиясини бошқариш тизимини ислох қилиш, айниқса давлат маблағларидан унумли фойдаланиш ва унинг назоратини жаҳон стандартлари талабларига мос равишда йўлга қўйиш бўйича бир қанча чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Ушбу чора-тадбирлардан бири сифатида Осиё тараққиёт банкнинг эксперти Дэвид Соьер билан Молия вазирлиги Фазначилиги ходимлар ўртасида ички аудит ва молиявий назоратни тартибга солиш мақсадида "Ички аудитни давлат бошқаруви амалиётига тадбиқ этиш" мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Унда хоржий мамлакатларнинг ички аудит соҳасидаги илғор тажрибаларидан фойдаланган ҳолда ички аудит соҳасидаги халқаро стан-

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЧКИ АУДИТ ТИЗИМИ РИВОЖЛАНТИРИЛАДИ

дартлар ва Ўзбекистон Республикаси Давлат молиявий назорати тўғрисидаги меъёрий ҳуқуқий ҳужжатларнинг талаб ва принципларидан келиб чиқиб, бюджет маблағлари сарфланишидаги турли хатарлар ва суистеъмолчиликларни олдини олиш, назорат функциясини такомиллаштириш юзасидан фикрлар билдирилиб, келгусида бажарилиши лозим бўлган вазифалар белгилаб олинди.

finance.uz

КРЕДИТЛАРНИНГ БИЗНЕС РИВОЖИДАГИ ЎРНИ

Юртимизда бизнес фаолияти-ни бошлаш истагида бўлган кишилар ташаббуси ҳар томонлама қўллаб-қувватланиб, ишбилармонларга қўшимча имтиёз ва енгилликлар тақдим этилаётир. Натижада аҳолида тадбиркорлик бўлган иштиёқ кун сайин ошмоқда. Бу жараёнда тижорат банклари фуқароларимиз ва тадбиркорларнинг ишончини қозониш, уларга кўмакдош бўлишга интилаётгани муҳим аҳамият касб этмоқда.

Республикамизда фаолият кўрсатётган молия муассасалари қаторида "Ўзмиллийбанк" Тошкент шаҳар бош бошқармаси ҳам одамларнинг ишбилармонлик қобилиятини юзага чиқаришда жонбозлик кўрсатиб келмоқда. 2018 йилнинг ўтган даврида унинг бўлим ва филиаллари томонидан тадбиркорларга ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш бўйича лойиҳаларни амалга ошириш учун 2 трлн. 192 млрд. сўмлик кредитлар ажратилгани бунинг яққол далилидир.

Ушбу сармояларнинг 1 трлн. 490,4 млрд. сўми sanoat, 701,6 млрд. сўми esa хизмат кўрсатиш соҳаларига йўналтирилди. Натижада кўплаб янги корхоналар ташкил этилиб, қўшимча иш ўринлари очилди. Жумладан, "Prestone" масъулияти чекланган жамиятида тадбиркорнинг ўз маблағларидан ташқари, банкнинг 600 минг АҚШ долларлик молиявий кўмаги билан курилиш материаллари ишлаб чиқариш лойиҳаси муваффақиятли амалга оширилгач, 20 та иш ўрни яратилди.

"Chinoz Textile" масъулияти чекланган жамиятининг умумий қиймати 8,35 млн.

АҚШ долларлик лойиҳаси ижросида молиявий кўмакка эҳтиёж сезилди. Шу пайтда банкнинг Яшнобод филиалидан 2,3 млн. АҚШ долларлик кредит ажратилиб унинг мушқули осонгина ҳал этилди. Натижада тадбиркор импорт ўринини босувчи, рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Айтиш кунда корхонанинг 25 кишилик жамоаси томонидан тайёрланаётган либосларга ички бозорда талаб катта.

Айтиш жоизки, кейинги йилларда ички бозоримизда нотўқима матолар асосида тайёрланган маҳсулотларга эҳтиёж ортмоқда. Аммо унинг салмоқли қисми импорт эвазига таъминланаётир. Айни шу жиҳат "Garbus Trade" корхонаси раҳбариятини янги ташаббусга ундади. Яъни, улар номато материаллардан кавролан ва гиламлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди мақсадида бизнес лойиҳа тайёрладилар. Умумий қиймати 1,4 млрд. сўмлик мазкур лойиҳа учун тадбиркорнинг ўз маблағидан ташқари, банкнинг Шайхонтоҳур филиали томонидан 1,0 млрд. сўмлик кредит ҳам йўналтирилди. Натижада 25 та доимий иш ўрни очилиб, ички бозорга арзон ва сифатли маҳсулотлар етказиб берила бошланди.

Банк мижозлари фаолиятдан бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин. Зеро, тижорат банкларининг асосий вазифаси ҳам қўлай ишбилармонлик мухитини яратиш, оддий аҳолини тадбиркорликка кенг жалб этиш, мижозларга замонавий банк хизматлари ва зарур молиявий кўмак кўрсатишдан иборатдир. Бу йўлда "Ўзмиллийбанк"нинг Тошкент шаҳар бош бошқармаси оғишмай илдамлаб бормоқда.

БАНК ХОДИМЛАРИ "АҚЛ ЖАНГИ"ДА БЕЛЛАШДИ

Жорий йилнинг 2-3 декабрь кунлари "Микрокредитбанк" АТБ ходимлари ўртасида спортнинг шахмат тури бўйича мусобақа ўтказилди. Мазкур турнирда банкнинг Марказий аппарати, Қорақалпоғистон Республикаси ҳамда барча вилоят филиалларидан жамоалар иштирок этди.

Мусобақа 7 турдан иборат швейцарча тизимда ўтказилиб, унда электрон соатлардан фойдаланилган ҳолда ҳар бир иштирокчиға ўйин охирига қадар 15 дақиқадан вақт берилди.

Таъкидлаш жоизки, "ақл жанги" дея ном олган мазкур спорт турига банк ходимларида қизиқиш катта экани мусобақа давомида маълум бўлди. Шу боис турнирда ўйинлар бир-бирдан қизгин кечди. Энг

муҳими ходимларда спортга ҳамоҳанглик, ҳамкасблар ўртасида ўзаро ҳамкорлик руҳи мустаҳкамланди. Бу эса тизимда ижобий муҳит шаклланишига ёрдам беради.

Шундай қилиб, 7 тур давомида кескин ва муросасиз кечган баҳсларда тўпланган очколар натижасига кўра:

Банкнинг республика аппарати жамоаси – 1-ўрин;

Банкнинг Жиззах вилоят филиали жамоаси – 2-ўрин;

Банкнинг Сурхондарё вилоят филиали жамоаси – 3-ўринга лойиқ деб топилди.

Шунингдек, мусобақанинг яққалик баҳсларида:

Банкнинг Чакана банк хизматлари кўрсатиш департаменти бўлим бошлиғи Отабек Мардиев – 1-ўрин;

Банкнинг Бухоро минтақавий филиали мониторинг бўлими бош мутахассиси Нодир Акрамов – 2-ўрин;

Банкнинг Сурхондарё вилоят Қумқўрғон филиали Шўрчи мини-банки бош мутахассиси Абдусаттор Турдиев – 3-ўринга лойиқ кўрилди.

Ғолибларга банк раҳбарияти томонидан кубок, медаллар ва есадиқлик совғалари топширилди.

М. ПҮЛАТОВА

FINANCEUZ хабар қилади

ХИВАДА КУНУ ТУН ИШЛОВЧИ БАНКОМАТЛАР ЎРНАТИЛМОҚДА

Ўзбекистон Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси маълумотиға кўра, Хивада Ичан қалъа худудида кечаю кундуз ишлайдиган банкоматлар ўрнатилиши бошланди. 2019 йилнинг январь ойи сўнгига қадар шаҳарда 28 та қўшимча банкомат ишга тушади. Улар орқали миллий ёки чет эл валютасини ечиб олиш мумкин.

Банкоматлар Visa, Mastercard, American Express, China Union Pay халқаро тўлов тизими банк карталарини қабул қилади.

Улар Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг "2017-2021 йилларда Хива шаҳри ва Хоразм вилояти сайёҳлик салоҳиятини комплекс ривожлантириш дастури тўғрисида"ги қарорига асосан ўрнатилмоқда.

"ПУЛ ЎТКАЗМАЛАРИНГИЗ БИЛАН КЎПРОҚ ОЛИНГ" АКЦИЯСИ

"MoneyGram" пул ўтказмалари тизими орқали хизматлар кўрсатадиган "Ипотека-банк" АТБнинг барча филиаллари ва мини-банклари ўртасида ўтказилаётган ушбу акцияда 18 ёшга тўлган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари иштирок этишлари мумкин.

Акцияда иштирок этиш учун "MoneyGram" пул ўтказмалари тизими бўйича беш марта хизмат кўрсатилган, акция давомида, яъни 2018 йил 1 декабрдан 2019 йил 1 февралгача эса пул ўтказмаларини юборган ёки қабул қилган бўлиши керак. Унда иштирок этиш учун "Ипотека-банк" АТБ хизмат кўрсатиш шохобчаларида пул ўтказмалари қабул қилинганлиги ёки жўнатилганлигини тасдиқловчи бланкларни тақдим этиб, совға сертификатига эга бўлиш мумкин.

"ЎЗМИЛЛИЙБАНК"ДАН 8%ЛИ ИСТЕЪМОЛ КРЕДИТИ

"Ўзмиллийбанк" аҳолимиз учун махсус Янги йил совғасини ҳозирлади. Банк томонидан пойтахтимиз "Медиопарк"ларидаги Артель компаниясининг бутун маиший техникаси учун истеъмол кредитлари берилмоқда.

Йиллик 8%ли мазкур кредитнинг биринчи тўлови 0% бўлиб, 12 ой муддатга берилади. Совғасига суғурта ҳам бор.

Кредитни "Медиопарк"нинг ўзида расмийлаштириш имконияти эса фуқароларимиз учун янада қўлайдир. Асосийси, ёнингизда паспорт ва иш жойидан даромадлар ҳақидаги маълумотнома бўлса, етарли. Шошилинг, кредитлар сони чегараланган!

OFB VA CONTACTDAN БАЙРАМОНА АКЦИЯ

Ҳадемай Янги йил эшик қоқади. Ўз мижозларини байрамона кайфиятда қарши олишни истаган "Orient Finans Bank" улар учун 100 та кенг сиғимли замонавий рюкзакларни тайёрлаб қўйган. Акция шартларини бажарган иштирокчилар мана шундай ажойиб совғага эга бўлишлари мумкин.

Бунинг учун 1-31 декабрь оралиғида банк филиалларида CONTACT тизими орқали 2 ва ундан ортқ ўтказмаларни амалга ошириш лозим. Ҳар бир ўтказма 300 АҚШ доллари ёки 20 минг Россия рубли (бошқа валютада шу сумма эквиваленти) миқдоридан бўлиши керак.

Совринни олиш учун эса 2019 йилнинг 31 январигача банк бош офисига ўтказмани тасдиқловчи иккита тўлов қозонини олиб бориш кифоя қилади.

СУҒУРТА ХИЗМАТЛАРИ

Қишлоқ хўжалиги соҳасида фаолият юритувчи тадбиркорлар учун ҳар бир йил таваккалчиликларга бой. Албатта, бу ажабланарли ҳолат эмас. Зеро, экинларнинг, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг сифатли етиштирилиши нафақат инсон омили, балки табиат инжиқликларини об-ҳаво таъсирига ҳам бевосита боғлиқ. Шунинг учун ҳам қишлоқ хўжалиги йўналишини сугурталаш бугунги куннинг энг талабгор сугурта турларидан биридир.

ҲОСИЛ СУҒУРТАСИ БЎЙИЧА 9,2 МЛРД. СЎМ СУҒУРТА ТОВОНИ ТЎЛАНДИ

Кишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирувчиларни молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш ва сугурталашнинг самарали тизимини жорий этиш бўйича “Ўзагросугурта” АЖ томонидан қатор самарали ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, жорий йилда ғалла ва пахта ҳосилини сугурталаш бўйича сугурта тарифлари камайтирилиб, сугурта шартномаси шартлари соддалаштирилди.

Шунингдек, пахта ва ғалла экинлари ҳосилидан ташқари, республикамиз шароитида синов тариқасида экилган қалампир экинни ҳосилини молиявий таваккалчиликлардан сугурталаш бўйича янги сугурта маҳсулотлари ишлаб чиқилди.

Жорий йилнинг тўққиз ойлик якуналарига кўра, фермер хўжаликлари билан деҳқончилик экинлари ҳосили сугуртаси бўйича 30 782 та шартнома тузилиб, 1017,2 млрд. сўмлик сугурта мажбурияти олинди, 9,2 млрд. сўм сугурта товони тўлаб берилди. Шу билан бирга, тижорат банклари томонидан пахта ва ғалла етиштиришни молиялаштиришга ажратиладиган имтиёзли кредит маблағлари қайтарилмаслиги ҳусусидаги тадбиркорлик хавфини сугурталаш бўйича 456 та сугурта шартномалари расмийлаштирилди ҳамда 3,6 млрд. сўмлик жавобгарлик олинди ва 9 млрд. сўм сугурта товони тўлаб берилди.

Шунингдек, тармоқ корхоналарига лизингга берилган техникаларни сугурталаш бўйича 250 та шартнома имзоланди. “Ўзагросугурта” АЖ томонидан бугунги кунда нафақат аграр соҳа йўналишида, балки бошқа йўналишларда ҳам 100 дан ортиқ турлар бўйича сугурта хизматлари кўрсатиб келинмоқда. Компания томонидан жорий этилаётган имтиёзлар, ишлаб чиқилаётган янги сугурта турлари, янгиликлар — барчаси юртимиз аҳолисига сифатли сугурта хизматларини кўрсатишга қаратилган.

Адиба ЭРГАШЕВА,
“Ўзагросугурта” АЖ
Ахборот хизмати мутахассиси

СУҒУРТА БОЗОРИДА ИЛҒОР “КАФОЛАТ”

Мана, 20 йилдирки, “Кафолат сугурта компанияси” АЖ аҳолига ҳамёнбоп ва сифатли сугурта хизматларини тақдим этишда давом этиб келаётир. Шу йиллар мобайнида компания бир дам изланишдан, тизимни янгиликлар билан бойитишдан тўхтагани йўқ. Айни кунларда ҳам ўзгаришлар катта.

Тизимдаги янгиликлар ҳақида компаниянинг бошқарув биносида бўлиб ўтган “Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан 2017 йил 9 октябрда қабул қилинган “Кафолат сугурта компанияси” АЖ фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарорнинг бажарилиш ҳолати” мавзусидаги матбуот анжуманида батафсил сўз юритилди.

Тадбирда таъкидланишича, жорий этилаётган янги хизмат тури — онкологик касалликлар сугурта полиси орқали касалликка чалиниши мумкин бўлган беморларга ҳам моддий, ҳам амалий ёрдам кўрсатиш кўзда тутилган. Яъни беморларнинг даволаниш курсларидан тортиб, хорижда операция қилдириш жараёнига кетадиган харажатлар тўлиқ компания томонидан қoplanади. Аммо онкологик касалликка чалинган беморлар бу тур сугуртадан фойдалана олмайдилар, боиси талабга кўра, жорий этиладиган сугурта турида бирор хатар бўлиши керак, яъни сугурта қилдирувчиларда бу хасталик ҳали аниқланмасдан олдин сугурталанган бўлиши шарт. Ҳозирча мазкур хизматдан юридик шахслар фойдаланишлари мумкин, холос.

Янгиликлардан яна бири — сугурта агентлари учун янги шаклдаги хизмат гувоҳномаларининг жорий этилганидир. Бу ҳақда компаниянинг Ҳудудларни ривожлантириш департаменти бош менежери Зафар Алимов шундай дейди:

— Ушбу хизмат гувоҳномаларининг қулайлиги шундаки, улар замонавий тўлов тизимлари билан боғланган ҳолда ишлайди. Яъни унда сугурта агенти хизмат гувоҳномаси ва унинг шахсини QR код орқали аниқлаш, Андроид телефондан QR код орқали, рақамли телефондан эса Click USSD кодлари орқали тўлов қилиши мумкин. Бу эса мижозларга тўловларни амал-

га оширишда банк кассаларига бормасдан, оворагарчиликсиз сугурта полисларига эга бўлиш имкониятини яратмоқда.

Кўпчилик сугурта қопламасини олиш жараёнида талаб этиладиган ҳужжатбозлиги, югур-югурларни хушламайди. Бироқ жорий йилнинг 24 апрелида “Кафолат сугурта компанияси” АЖ таъсислигида ташкил этилган “My assist” МЧЖ юрдошларимизнинг бу мушқулини осон қилди. Тиббий, техник ҳамда юридик ассистант хизматларини кўрсатувчи ушбу жамият исталган вақтда сугурта воқеаси содир бўлган жойга чиқиб, зарур ҳолларда тез ёрдам ва бошқа тиббий хизматларни ташкиллаштириши, йўл тўқнашув ҳодисаси содир бўлганда эса ҳолатни ўрганиб, зарар миқдорини аниқлаши ва ҳатто шикастланган автоловни таъмир устaxonасигача етказиб бериши мумкин. Жорий йилнинг ўтган 6 ойи давомида мазкур МЧЖ ихтиёрий тиббий сугурта бўйича 1686 та мурожаатни қабул қилиб, 191,8 млн. сўмлик хизмат кўрсатган.

“Кафолат сугурта компанияси” АЖ таъсислигида бевосита ҳаёти сугурта қилиш билан шуғулланувчи “Кафолат Ҳаёт” МЧЖ сугурта компаниясининг ташкил этилгани эса янада қувонарли янгилик бўлди. Мазкур МЧЖнинг асосий хизмат тури жисмоний шахсларнинг ҳаётини узоқ муддатга сугурта қилиш бўлиб, сугурта ҳимоясидан 367 кундан 20 йилгача, 18 ёшдан 60 ёшгача бўлган фуқаролар фойдаланишлари мумкин. Унинг яна бир аҳамиятли жиҳати шундаки, сугурта қилдирувчилар мазкур сугурта маҳсулотини олиб, сугурта ҳимояси остида бўлишлари ва сугурта муддати тугагач, тўпланган пул маблағларини ҳисобланган бонус билан қайтариб олиш имкониятига эгалар. Шунингдек, ушбу жараёнда давлатимиз томонидан берилган солиқ имтиёзларидан ҳам фойдаланишлари мумкин.

Г. ТУРСУНПҲЛОВА

КРЕДИТ АЖРАТИЛИШИДА ҚОНУН БУЗИЛИШ ҲОЛАТЛАРИ АНИҚЛАНДИ

Мамлакатимизда банк тизимини ислоҳ қилиш ва банкларнинг молиявий барқарорлигини мустақкамлаш, ҳудудлар ва тадбиркорликни ривожлантиришда тижорат банклари ролини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Банк тизимида кредит ишлаб чиқариш ва инфратузилмани ривожлантириш, тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлашда асосий манба ҳисобланади. Бўш маблағларни жалб қилиб, уларни кредит сифатида тадбиркор ва инвесторларга тақдим этадиган тижорат банклари иқтисодий жараёнларда муҳим ўрин тутadi.

Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси Медиа марказида Марказий банк, вазирлик ва идоралар, тижорат банклари ҳамда тадбиркорлар иштирокида бўлиб ўтган давра суҳбатида Иқтисодий вазирининг биринчи ўринбосари Мубин Мирзаев банк тизимида амалга оширилаётган ишлар ва муаммолар ҳусусида гапирди.

— Энг аввало, кредит бериш тартибини қайта кўриб чиқиш лозим ва инфляция юқори бўлаётган ҳозирги вақтда тадбиркорларга ҳар томонлама кўмак бериш зарур, — дейди М.Мирзаев. — 2019 йилда қисқа фурсатга бериладиган, аммо фоизи ка-

майтирилган кредитлар ишлаб чиқиш режалаштирилган. Кредит тўлашга лаёқати бўлган ҳар бир мижозга, албатта, ҳар хил турдаги кредитлар муаммосиз ажратилади.

Йиғилишда банк тизимида ижобий натижалар билан бирга қатор муаммолар борлиги ҳам таъкидлаб ўтилди. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси томонидан 2018 йил 1 ноябрь ҳолатига қадар, мижозлар учун кредит ажратилишида банк ходимлари томонидан 2 минг 300 дан ортиқ қонун бузилишлари аниқланиб, бартараф этилган.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан мутасаддилар йиғилиш иштирокчиларининг саволларига атрофлича жавоб беришди.

ЎЗА

ЯНА БИР ҚУЛАЙЛИК

АТБ “Қишлоқ қурилиш банк” ўз мижозлари учун қулайлик яратишда давом этади.

Эндиликда банкнинг корпоратив пластик карточкасига эга бўлган мижозлар “Internet-banking”, “Mobile-banking” каби масофадан хизмат кўрсатиш дастурлари орқали ўз корпоратив карточкалари ҳисобварағига куннинг исталган вақтида, банкка бормасдан ва ортиқча ҳужжатлар тақдим этмасдан пул ўтказишлари мумкин.

Мижозлар шанба, якшанба — дам олиш кунларида ҳам бу хизматдан фойдаланиш имкониятига эгалар.

finance.uz

“MADE IN UZBEKISTAN”

ДУНЁ КЕЗМОҚДА!

Бугун юртимиз бозорлари миллий маҳсулотлар билан бойиб, сифат ва нарх жиҳатидан импорт товарлар билан бемалол рақобатлашяпти. Ҳатто, “Made in Uzbekistan” ёрлиги остидаги маҳсулот дунё кезиб, хориж бозорларини ҳам забт этмоқда. Албатта, бу ютуқлар замирида ҳукуматимизнинг тадбиркору ишбилармонларга яратиб бераётган имтиёз ва шароитларнинг ўрни беқиёс.

27–30 ноябрь кунлари пойтахтимиздаги “Ўзэкспомарказ” МКМда ташкил этилган “Made in Uzbekistan” I Халқаро экспорт кўргазма-ярмаркаси ҳам ана шу ишларнинг узвий давоми бўлди.

Кўргазмада 150 дан ортиқ маҳаллий корхоналар томонидан тўқимачилик чарм-пойабзал маҳсулотлари, гиламлар, мева-сабзавотлар, электротехника ва кабел маҳсулотлари, автомобиль ва қишлоқ хўжалиги техникаси, металлургия, нефть-кимё ва бошқа турдаги тайёр маҳсулотлар намойиш этилди.

Тумонат одам йиғилган кўргазмада пештоқига “Sam Negin” МЧЖ дея ёзилган, бир-бирдан чиройли гиламлар, турли материаллар билан безатилган майдонча эътиборимизни тортди. Қизиқсиниб, компания менежери Фаррух Ахмеджоновни суҳбатга тортдик:

– Компаниямиз 2003 йилдан бери Самарқанд ЭИЗ ҳудудида “SN GROUP” савдо белгиси остида фаолият юритиб келади. Даставвал гиламлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйган бўлсак, бугунги кунга келиб маҳсулотларимиз турини ўндан оширдик.

Замонавий ортопедияда қўлланиладиган сифатли оёқ кийим па-

таклари, синтепон, йўл ва туннельлар қурилишида фойдаланилувчи геотекстиль маҳсулоти ҳамда экологик тоза ва сифатли флизелин каби товарларни ишлаб чиқаряпмиз. Айтиш кунда маҳсулотларимиз ички ва ташқи бозорда ҳам харидордир. Кўргазмада “Меховая мода” ОКнинг Қорақўл терилари ва ундан тайёрланган пальто ҳамда яримпальто маҳсулотлари барчанинг эътиборини тортди.

– Корхонамиз 2007 йилдан буён фаолият юритиб келади. Шу йиллар мобайнида корхона Россия, Озарбайжон, Туркия ва Хитой давлатларига тери маҳсулотларини экспорт қилиш билан бирга уни қайта ишлаб, тайёр маҳсулотлар чиқармоқда, – дейди корхона иш юритувчиси Мирхон Орзиев. – Қорақўл териларидан тайёрланган кийимларимиз ҳам маҳаллий, ҳам хорижий мижозларни ўзига жалб этаётир. Йиллик экспортимизнинг ўзи 200–250 минг АҚШ долларига тенглиги ҳам маҳсулотларимизнинг харидордир эканидан далолат.

Айтиш кунда республикамизнинг туризм ривожланган ҳудудлари, хусусан, Бухоро, Самарқанд ва Хоразм вилоятларида маҳсулотларимиз яхши сотилмоқда. Чунки сайёҳлар учун табиий маҳсулотларимиз қизиқ. Ҳатто, бир неча бор хорижлик меҳмонлар ишлаб чиқариш цехларида ҳам бўлишди.

Суҳбатдошимиздан бир пальтонинг яратилиш жараёни ҳақида сўрадик. У биргина пальтонинг “дунёга келиши” учун 22–24 та кўйнинг баҳридан ўтиш кераклигини айтди. Шунинг учун ҳам қорақўл пальтолари нархи арзон эмас, ички бозорда 2–5 миллион сўмдан камига сотилмайди. Бироқ тадбиркоримизнинг ишонч билан айтишича, ушбу пальтолар бемалол 15 йил хизмат қилади.

Албатта, бундай йирик кор-

хонани янада гуллаб-яшнатиш учун анчагина маблағ керак. Мирхон Орзиев ҳам яқинда АТ “Халқ банки”дан бир ярим йилга 9%ли 1 миллиард сўм кредит олди. Мазкур маблағлар эвазига ишлаб чиқариш ва экспорт ҳажмини янада кенгайтириш ниятида. Эндиги мақсади — қорақўл пўстинлари билан нафақат ўзбек бозори, балки хориж бозорларини ҳам забт этиш.

Кўргазма майдончасидан йироқлашар эканмиз, топаётган пули меҳнати каби ҳалол тадбиркорларимиз сафи кенглигига борган сари амин бўлдик. Чунки бўсағада бизни ишлаб чиқаришни йўлга қўйганига ҳали кўп бўлмаган, лекин қисқа фурсатда катта муваффақиятларга эришган “ALVIERO” компанияси вакиллари кутарди. Мазкур компания ички ва ташқи бозорга ўзининг “PALMERA”, “OLIVIA”, “CHARMELLE”, “PINOKKIO” ҳамда “GREENWORK” савдо белгилари билан танилиб улгурган. 130 нафар ишчисига эга компания ўндан ортиқ — суяқ ва қаттиқ совун, турли хилдаги кремлар, идиш ва кир ювиш воситалари каби маҳсулотларни ишлаб чиқаради.

Заводда катта ҳажмда маҳсулот тайёрланади, жумладан, бир соатда 1800 литр, бир йилда 15 500 000 литр ювиш воситаларининг ишлаб чиқарилиши сўзимизнинг исботидир.

Бугун ушбу компания маҳсулотларининг бозорда ўз ўрнини топаётганига асосий сабаблардан бири сифат кўрсаткичининг юқорилиги ва нархларнинг ҳамёнбонлигидир.

– Келгуси йилдан нафақат ўз бозоримиз, балки чет эл бозорларига янада тезроқ кириб бориш мақсадида маҳсулотларимиз турини янада кўпайтирмоқчимиз, – дейди компаниянинг экспорт бўйича мутахассиси Саидолим Шарипов. — Ҳозирги кунда

икки қўшни мамлакат — Қирғизистон ва Қозоғистон давлатлари билан ҳамкорликда иш олиб боряпмиз ва маҳсулотларимизнинг каттагина қисмини уларга экспорт қиламиз.

Бундан бир неча йиллар илгари оврўпаликлар атир совун ишлатиб юрган кезлари, кири учун ҳам, ювиниши учун ҳам хўжалик совунидан ўзгасини тополмаган миллатдошларимизнинг аҳволи бугун тушга ўхшайди, гўё. Сабаби, энг чекка қишлоқ, овулларимизга қадар ўзимизнинг атторлик маҳсулотлари етиб борди. Ҳай-ҳай демаса, ҳиди, сифати жиҳатидан “Пориж”ниқидан қолишмайди...

Юртимизда ишлаб чиқарилаётган “Турон” унлари, “Сфад” печеньелари, Фарғонадаги “Effective mechanism” МЧЖнинг қуруқ мева маҳсулотлари ҳамда меваларни курийтиб беришга мўлжалланган ускуналари, Олмаликдаги “Курама-Восток” хусусий ташкилотининг махсус кийимлари ҳам ана шундай мақтовга арзирли маҳсулотлардир. Боиси, уларнинг фаолияти, ютуқ ва муваффақиятлари ҳам юқоридагилардан кам эмас.

Кўргазмада иштирок этаётган Самарқанд автомобиль заводининг паст полли SAZ LE60 шаҳар автобуси, сиқилган табиий газда ишловчи SAZ HC45 шаҳар автобуси ҳамда ISUZU NPR 82 юк автомобили шассисининг ўзи эса алоҳида бир мақолага жо бўлгулик мавзу.

Лекин шуниси аниқки, мамлакатимизда бизга таниш-нотаниш қанчадан-қанча корхона, завод-фабрикалар бор экан, мамлакатимиз иқтисодиёти ўсишдан асло тўхтамайди. Мустақил Ўзбекистон номи эса “Made in Uzbekistan” ёрлиги остида ҳали дунёларни кезиб, жаҳон бозорларини ишғол этаверади.

Гўзал МАЛИКОВА

ДУНЁГА НИГОХ

КОРЕЯ ФОИЗ СТАВКАСИНИ ОШИРДИ

Корея банки асосий фоиз ставкасини 1,5 фоиздан 1,75 фоизга кўтарди. Мазкур қарор аксарият таҳлилчиларнинг башоратларига мос келди.

Корея Марказий банки ўтган ҳафтада ўз фоиз ставкасини оширган Индонезия ва Филиппин марказий банкларининг изидан бормоқда.

Осиёнинг етакчи банклари фаолиятидаги бу сингари ўхшашлик АҚШ Федерал захирасидаги ўсиш суръатига етиб олиш истаги билан

боғлиқ. Боиси АҚШдаги фоиз ставкасининг кўтарилиши Осиё валюта-ларига босимнинг кучайишига сабаб бўлди ва ҳудудга сармоя кири-тилишини камайтирди.

— Ставка ҳажмининг ошиши ички талабга салбий таъсир кўрсатади, бироқ марказий банклар узоқ истиқболли молиявий барқарорлик йўлида қисқа муддатли харажатларни афзал билди, — дейди Nomura International Ltd. иқтисодчиси Квон Янг-Сун.

Ўтган йилнинг ноябрь ойида рекорд даражадаги паст фоиз ставкасини (1,25 фоиз) ошириш чоғида Корея МБ раҳбари Ли Ли Жу-йол бир неча бор таъкидлаганидек, молиявий мувозанат бузилиши эҳтимолининг ортиб бориши шундай кескин қарор қабул қилинишига сабаб бўлмоқда. Бироқ иқтисодий ўсишни ушлаб туриш ва инфляция даражасини пасайтиришга уриниш, шунингдек Америка ва Хитой ўртасидаги савдо алоқаларининг сулғашини аввалги фаолиятни қайта кўриб чиқишни тақозо этмоқда.

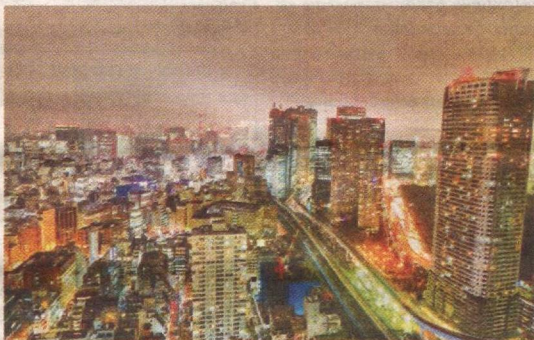
Октябрь ойи якунига кўра, Япония sanoat ишлаб чиқариш ҳажми йилнинг ярим йиллигига нисбатан уч ярим баробарга ўсган. Бу эса жорий йилнинг III чорагида мамлакат иқтисодиётидаги сустрлик ҳолати бартараф этилаётганидан далолатдир.

У вақтда ишлаб чиқаришга табиий офатлар салбий таъсир кўрсатган эди. Айни пайтда айрим кўрсаткичларга алоҳида тўхталадиган бўлсак, мамлакатдаги инфляция даражаси кетма-кет уч ойдан буён 1 фоизлигича қолмоқда, ишсизлик даражаси эса бироз ўсгани маълум. Бундан ташқари, Япония банки нархлар ўсиши тезлашиши ва иш ҳақининг оширилишини кутмоқда.

Sanoatda ишлаб чиқариш ҳажми сентябрь ойига нисбатан 2,9 фоизга орди. Сентябрьдаги кўрсаткич сўнги олти ойдаги энг паст натижа ҳисобланади. Иқтисодчилар ўсиш суръати 1,2 фоиз ташкил қилишини тахмин қилган эди. Ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 4,2 фоиз ўсди.

Октябрда ишсизлик даражаси 2,4 фоизга етди. Сентябрьда бу кўрсаткич 2,3 фоиз-

ЯПОНИЯ САНОАТИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ОРТМОҚДА

га тенг эди. Бўш иш ўринлари ва номзодлар ўртасидаги мувофиқлик даражаси сентябрда 1,65 фоиз бўлган бўлса, октябрда бу кўрсаткич 1,62 фоизга тушди.

— Эҳтимол, Япония иқтисодиёти асосан табиий офатлар сабаб энг яхши натижаларни ўзида жамламаган бўлиши мумкин, бироқ тез орада ҳаммаи изга тушиб кетиши керак, — дейди Sumitomo Mitsui iAsset Management компаниясининг бош иқтисодчиси Акиеси Такумори.

ДУНЁДАГИ ҒАРОЙИБ БАНКОМАТЛАР

Маълумотга кўра бугунги кунда дунё бўйича банкоматлар сони бир неча миллиондан ошади. Қизиғи шундаки, уларнинг орасида қизиқ нусхадагилари ҳам бор.

Мисол учун, Абу Дабида тилла ёмбиларини берувчи банкомат фаолият юритади. Лондонда эса мижозларга қофияли иборалар кўринишидаги йўриқномани тақлиф этувчи, Исроилда яқинда уйланганлар учун хизмат кўрсатувчи махсус банкоматлар кенг тарқалган.

Нақд пул берувчи илк мўъжизавий қурилмалар бундан 45 йил илгари Лондон шимолидаги Энфилд майдонида пайдо бўлган. Унинг муаллифи шотландиялик Шепард Баррондир. Мазкур банкоматнинг ташқи ва техник кўрсаткичлари ҳозиргидан кўра ибтидий кўринишга эга бўлган. У пайтлари пластик карточкалар ҳам бўлмаган. Пулни олиш учун банкдан олинган махсус ваучерлардан фойдаланилган. Банк ҳисоб рақамларига руҳсатсиз киришдан ҳимояланиш ҳақида гапирмаса ҳам бўлади.

Сўнги икки йил мобайнида илк марта ноябрь ойида янги буюртмалар қисқариб кетиши туфайли Хитой ишлаб чиқариш тармоғидаги фаоллик даражаси пасайди.

Аниқроқ айтганда, ноябрь ойида Хитой ишлаб чиқариш тармоғида ишбилармонлик фаоллиги (Purchasing Managers Index, PMI) даражаси октябрдаги 50,2 пунктдан 50 пунктга тушди.

50 пунктга тенг даража бетараф натижа ҳисобланади, яъни фаоллик ўсшини ҳам, пасайишини ҳам билдирмайди.

Reuters томонидан ўтказилган сўровномага кўра, таҳлилчилар бу борадаги кўрсаткич октябр ойидаги билан деярли бир хил бўлишини тахмин қилишган.

Экспорт учун қилинган янги буюртмалар ҳажми олти ойдан буён

Sanoat metallari, neft, qimmatbaho qogozlar va obligatsiyalar AQSh, Evropa, Xitoy, Janubiy Koreya va boshqa davlatlarning fond indekslarida joriy yilda ushi sur'ati salbiy bulishi kutilmoqda.

САВДО ТЎҚНАШУВЛАРИ АКТИВЛАР НАРХИНИ ТУШИРМОҚДА

Хатто шу пайтга қадар ҳимояланган активлар деб баҳоланадиган АҚШ давлат облигациялари ва олтин нархлари, гарчи ўтган йил кузда ошган бўлишига қарамай, 11 ой якунига кўра 2017 йилнинг мос даврига нисбатан арзонлашган.

Дунёнинг йирик бошқарувчи компанияларидан бири Black Rock баҳосига кўра, 2018 йил якунига келиб сўнги 25 йил давомида илк бора қimmatbaho qogozlar va obligatsiyalar narxi pasayishi mumkin.

Wall Street Journal нашрида ёзилишича, Deutsche Bank Германия томонидан кузатилаётган 70 турдаги активларнинг 90 фоизи арзонлашди. Шу пайтга қадар аксарият турдаги активларда салбий динамика 1920 йилда кузатилган эди. Ушанда йил якунига кўра 37 турдаги активларнинг нархи 84 фоизга тушиб кетган эди.

Активларнинг чегирма нархда сотилиши ва хатто "кучли актив"лардаги аввалги барқарорликка пугур етишининг асосий сабабларидан бири дунёнинг кўплаб мамлакатлари ўртасидаги савдо ва сиёсий муносабатларнинг кескинлашаётганида деб ҳисобланади.

Аксарият компаниялар АҚШ ва Хитой савдо урушининг салбий оқибатларидан азият кўрмоқда. Гарчи Америка иқтисодиёти кўрсаткичига оид 2019 йилги башоратлар яхши бўлганига қарамай, АҚШ иқтисодиётининг "совуқлашиши" kutilmoqda.

Россия ва Ғарб мамлакатлари ўртасидаги муносабатларнинг бироз ёмонлашиши ҳам активлар нархининг пасайишига сабаб бўлди (хусусан, РФ давлат облигацияларининг нархи пасайди, рубль айирбошлаш курсидаги пасайишлар кузатилди).

Аксарият активлардаги мавҳумлик даражаси кучайишига яна бир сабаб Буюк Британиянинг ЕИ таркибидан чиқиб кетиши билан боғлиқ.

ФЗТ монетар сиёсатининг кескинлашиши, шунингдек ЕМБ активлари харид қилиш дастурининг якунланиши кутилаётгани ҳам активлар нархига таъсир кўрсатмоқда.

ХИТОЙДА ИШБИЛАРМОНЛИК МУҲИТИ ЎЗГАРДИМИ?

қисқариб бормоқда. Хитойдаги ишлаб чиқарувчиларнинг импорт буюртмалари ҳам камайиши кузатилди. Бу эса ички талабнинг сулғашганини билдиради.

Маълумотлардан кўриниб турибдики, иқтисодиёти бўйича АҚШ томонидан бож тўловлари охиридаги бўлса, экспорт динамикаси кескин даражада ёмонлашиши мумкин.

муҳитидаги бундай ҳолат Пекин томонидан тадбиркорларни қўллаб-қувватлашга оид янгидан-янги чора-тадбирларни қўллашга олиб келиши мумкин.

Давлат статистика бошқармаси берган маълумотга кўра, III чорада Хитой ЯИМ кўрсаткичи ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 6,5 фоиз ўсган. Бу эса 2009 йилдаги минимал ўсиш суръатини эслатади.

Шу пайтга қадар Хитойнинг экспорти нисбатан барқарор ҳолда ривожланиб келаётган эди, бироқ сўнги бир неча ойдирки, буюртмалар ҳажми қисқарган. Шунингдек, АҚШ томонидан бож тўловлари ошириладиган бўлса, экспорт динамикаси кескин даражада ёмонлашиши мумкин.

Янги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни тақдим этамиз

ЭКСПОРТ ҚИЛУВЧИЛАРГА СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИ ҚАЙТАРИЛДИ

Жорий йилнинг 29 ноябрь куни Президентимиз “Маҳаллий ишлаб чиқарувчиларнинг экспорт салоҳиятини янада рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармонни имзолади.

Эслатиб ўтамиз, 2018 йилнинг 1 апрелигача ўзи ишлаб чиқарган товарларни (ишларни, хизматларни) эркин алмаштириладиган валютага экспорт қиладиган корхоналар экспорт улушига боғлиқ ҳолда фойда солиғи, мол-мулк солиғи ва ягона солиқ тўловини камайтирилган ставкалар бўйича тўлар эдилар.

Реализациянинг умумий ҳажмида экспорт улуши:

- 15%дан 30%гача бўлса – кўрсатилган солиқлар бўйича белгиланган ставкалар 30%га камайтирилди;

- 30% ва ундан ортиқ бўлса – ставкалар 50%га камайтирилди.

2018 йилнинг 1 апрелидан бошлаб ушбу имтиёзлар бекор қилинган эди.

Бироқ экспорт қилувчилар учун ўзгартириш киритилган имтиёзни қайтаришга қарор қилинди. 2019 йил 1 январдан бошлаб товарларни (ишларни, хизматларни), ш.ж. коммиссионер (ишончли вакил) орқали реализация қилишдан

тушган умумий тушумида экспорт улуши 15%дан юқори бўлган юридик шахслар солиқ солинадиган базани:

- товарлар (ишлар, хизматлар)ни экспортга реализация қилиш ҳажмига тўғри келадиган фойда қисми юзасидан юридик шахслардан олинган фойда солиғи бўйича;

- товарлар (ишлар, хизматлар)ни экспортга реализация қилиш ҳажмига тўғри келадиган қисми юзасидан ягона солиқ тўлови бўйича камайтирадilar.

Биринчидан, энди имтиёз барча импорт қилувчиларга нисбатан татбиқ этилади. Жорий йилнинг 1 апрелигача бўлганидек, товарлар, ишлар ва хизматларни ўзида ишлаб чиқариш факти аҳамиятга эга бўлмайди. Масалан, савдо ва тайёрлов ташкилотлари ҳам имтиёзга эга бўладилар.

Иккинчидан, энди солиқларнинг ставкаси эмас, солиқ солинадиган база камайтирилмоқда. Содда қилиб айтганда, фойда (фойда солиғи солинганда) ёки ту-

шумнинг (ЯСТ солинганда) бир қисмига солиқ солинмайди. Айнан экспортга тўғри келадиган улуши солиқ солишдан озод қилинади.

Учинчидан, 1 апрелгача бўлганидек, имтиёзни олиш учун юридик шахснинг умумий тушумида экспортнинг белгиланган улуши мавжуд бўлиши керак. У 15%дан ортиқни ташкил этиши лозим. Илгари ставкаларни камайтиришнинг икки босқичли тизими амал қилар эди.

Тўртинчидан, мазкур аниқ имтиёз мол-мулк солиғи, шунингдек, бошқа солиқларга нисбатан қўлланмайди. 1 апрелгача юридик шахсларнинг мол-мулкдан олинган солиқ ставкалари ҳам камайтирилди.

Янгиланган имтиёзларни қўллаш учун яна 2 та махсус шартга амал қилиш лозим:

- товарлар (ишлар, хизматлар) экспорти фактини қонун ҳужжатларига мувофиқ тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлиши;

- товарлар экспорт режимида чиқарилган кундан бошлаб 180 кун мобайнида валюта тушуми таъминланиши.

Ушбу шартлардан бирортасига амал қилинмаган бўлса, тўланмаган маблағлар пеня қўлланган ҳолда Давлат бюджетига ундирилади.

Бу – муҳим! Янги имтиёз рўйхат бўйича хом ашё товарларини экспорт қилишга, шунингдек, халқроқ ташишлар (автотранспортдан ташқари) ҳамда узатиш қувурлари ва газ қувурлари орқали етказиб бериш хизматларига нисбатан татбиқ этилмайди.

Алоҳида турдаги товарларни маркировкалашнинг замонавий усуллари жорий этишга доир чора-тадбирлар тўғрисидаги Президент қарори қабул қилинди. Бу ҳақда Адлия вазирлигининг “Ҳуқуқий ахборот” канали хабар бермоқда.

МАРКИРОВКАЛАРНИНГ ЗАМОНАВИЙ УСУЛЛАРИ ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ

Қарорга мувофиқ, 2019 йилнинг 1 августидан бошлаб на товарлар тоифасидан келиб чиқиб, импорт қилинадиган ва республикада ишлаб чиқариладиган товарларни ҳимояланган белги ва (ёки) нано-молекуляр технологиядан фойдаланган ҳолда мажбурий маркировкалаш босқичма-босқич жорий этилади.

Мажбурий маркировкалаш жорий этилган сандан бошлаб, ушбу қарор билан тасдиқланган рўйхатдаги маркировкалашни мажбурий бўлган товарларни

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида маркировкасиз сотиш тақиқланади.

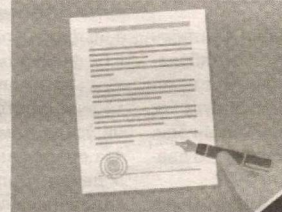
Маркировкалашни мажбурий бўлган товарлар гуруҳлари рўйхатига янгидан қўшилган товарларни, улар рўйхатга киритилган кундан бошлаб 180 кун мобайнида маркировкасиз сотилишига рўхсат этилади.

ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАР ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНАНИ РЎЙХАТДАН ЎТКАЗИШ 3,2 БАРАВАР АРЗОНЛАШДИ

Хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни рўйхатдан ўтказганлик учун янги давлат божи ставкалари режалаштирилганидан кўра кўпроқ камайтирилди (ВМнинг 27.11.2018 йилдаги 963-сон қарори).

Кўмитасининг чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарни давлат рўйхатидан ўтказиш учун давлат божи миқдорини 3 бараварга камайтириш ҳақидаги таклифи маъқулланган эди.

Қабул қилинган ҳужжат билан мазкур таклиф

Эслатиб ўтамиз, илгари Адлия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги ва Давлат рақобат

қонунчиликка узил-кесил татбиқ этилди. Давлат божи миқдори режалаштирилганидан кўра кўпроқ, 32 ЭКИХдан 10 ЭКИХгача ёки 3,2 бараварга камайтирилди. Илгаригидек онлайн рўйхатдан ўтганда ставка икки баравар камайтирилди ва атиги 5 ЭКИХни ташкил этади.

Вазирлар Маҳкамасининг 24.11.2018 йилдаги “Ўзбекистон Республикасида меҳмонхона бизнесини жадал ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 954-сон қарори эълон қилинди.

Ижобий хорижий тажрибани, биринчи навбатда, Туркия ва Корея тажрибасини ҳисобга олиб ишлаб чиқилган намунавий лойиҳалар бўйича қурилиш ишлари олиб борилади. Жами 2018–2019 йилларда сифими 8–50 номерли 365 та кичик меҳмонхона ва хостелларни қуриш режалаштирилмоқда. Ишлар Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардаги бир қатор туман ва шаҳарларда амалга оширилади.

ҲУДУДЛАРДА 365 ТА КИЧИК МЕҲМОНХОНА ВА ХОСТЕЛЛАР ҚУРИЛАДИ

Қурилишга хорижий ва маҳаллий инвесторлар – тадбиркорларни жалб қилиш кўзланмоқда. Бунинг учун камида 5 та “жозибадор” ер участкаси ҳар ойда “E-IjroAukSION”га қўйилади. Бу ҳақда бизнес хабардор қилинади.

Ер ажратиш Тадбиркорлик ва шаҳарсозлик фаолиятини амалга ошириш учун ер участкаларини электрон аукцион орқали доимий фойдаланишга бериш тартиби тўғрисидаги низом қондаларига

мувофиқ амалга оширилади. Бироқ электрон аукцион истисно тариқасида янада қисқа – электрон савдо майдончасида амалга ошириладиган барча тартиботлар билан бирга 10 кундан ошмаган муддатда ўтказилади.

Меҳмонхоналар ҳудудига муҳандислик-коммуникация тармоқларини тортиб келиш билан боғлиқ харажатлар маҳаллий бюджетлар ҳамда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан молиялаштирилади. Биноларни уларга бевосита улаш эса – инвесторлар ҳисобидан. Қурилишнинг намунавий лойиҳалари инвесторлар – тадбиркорларга бепул асосда берилади.

Инвесторларга амалий ёрдам курсатиш мақсадида Республика ва ҳудудий ишчи гуруҳлар тузилди.

СТАТИСТИКА

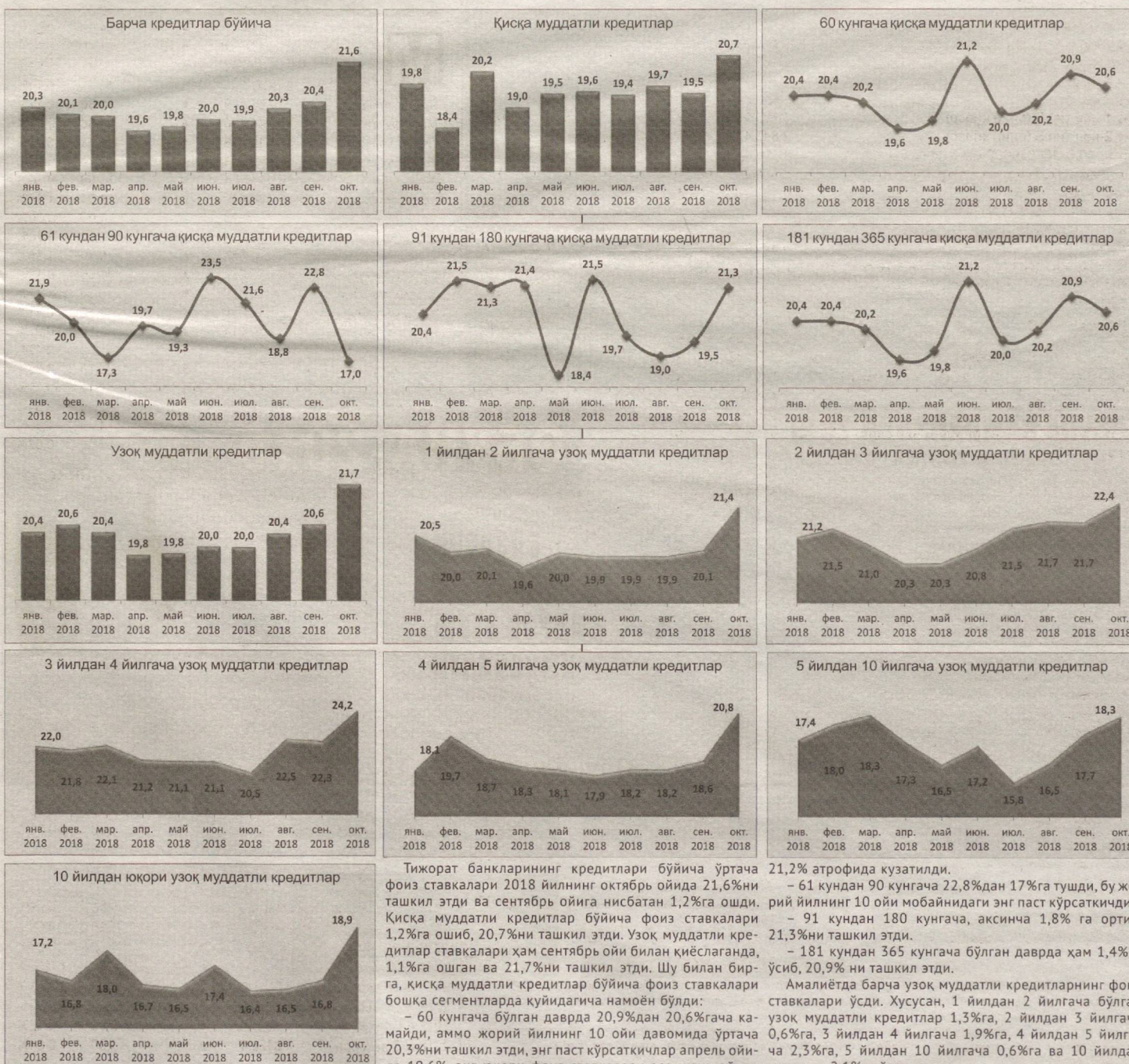
ТАРМОҚЛАР КЕСИМИДА ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ КРЕДИТЛАРИ БЎЙИЧА МАЪЛУМОТ

Жорий йилнинг 1 ноябрь ҳолатига кўра, республика тижорат банклари томонидан берилган кредитларнинг умумий ҳажми 155,86 трлн. сўм бўлиб, бу ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 148,9%ни ташкил этди. Иқтисодиёт тармоқлари кесимида энг катта улуш саноат корхоналарини кредитлашга йўналтирилиб, сезиларли даражада, яъни 1,3%га қисқарди ва 38,9%ни ташкил этди. Ушбу сектордаги кредитларнинг умумий ҳажми 44,3%га ўсиб, 60,7 трлн. сўмга етди. Кредитлашнинг кейинги ўринларини транспорт ва коммуникациялар соҳаси — 19,8 трлн. сўмни (22,1%га ўсди), савдо ва маиший хизматлар — 9,9 трлн. сўмни (100,5%га ўсди), қишлоқ хўжалиги — 7,9 трлн. сўмни (70%га ўсди), қурилиш — 5,8 трлн. сўмни (ўсиш 72%) ташкил этди.

Банкларнинг жами кредитлар портфелида жисмоний шахслар кредити муҳим ролни ўйнади, уларнинг улуши 1,4 фоизга ортиб, саноат тармоқларидан сўнг иккинчи ўринни эгаллаб, 2018 йил 1 ноябрь ҳолатига кўра 14,7%ни ташкил этди. Жисмоний шахсларнинг кредитлаш портфели 65%га ошиб, 14,7 трлн. сўмга етди.

Кўрсаткич номи	01.11.2017 й.		01.11.2018 й.		Ўсиш, %да
	Млрд. сўм.	Барча улуши, %да	Млрд. сўм.	Барча улуши, %да	
Кредитлар	104 704	100%	155 859	100%	48,9%
Саноат	42 052	40,2%	60 663	38,9%	44,3%
Қишлоқ хўжалиги	4 658	4,4%	7 919	5,1%	70,0%
Қурилиш	3 351	3,2%	5 751	3,7%	71,6%
Савдо ва ижтимоий хизматлари	4 920	4,7%	9 866	6,3%	100,5%
Транспорт ва коммуникация	16 243	15,5%	19 827	12,7%	22,1%
Моддий-техник таъминот ва сотиш	508	0,5%	2 440	1,6%	380,3%
Уй-жой коммунал хизматлар	971	0,9%	1 255	0,8%	29,2%
Жисмоний шахслар	13 901	13,3%	22 866	14,7%	64,5%
Бошқа соҳалар	18 099	17,3%	25 274	16,2%	39,6%

Миллий валютадаги кредитлар бўйича банк фоиз ставкалари
(ҳисобланган ўртача йиллик фоиз ставкалари, имтиёзли кредитлар фоиз ставкаларисиз, %)

Тижорат банкларининг кредитлари бўйича ўртача фоиз ставкалари 2018 йилнинг октябрь ойида 21,6%ни ташкил этди ва сентябрь ойига нисбатан 1,2%га ошди. Қисқа муддатли кредитлар бўйича фоиз ставкалари 1,2%га ошиб, 20,7%ни ташкил этди. Узоқ муддатли кредитлар ставкалари ҳам сентябрь ойи билан қиёслаганда, 1,1%га ошган ва 21,7%ни ташкил этди. Шу билан бирга, қисқа муддатли кредитлар бўйича фоиз ставкалари бошқа сегментларда куйидагича намоён бўлди:

- 60 кунгача бўлган даврда 20,9%дан 20,6%гача камайди, аммо жорий йилнинг 10 ойи давомида ўртача 20,3%ни ташкил этди, энг паст кўрсаткичлар апрель ойида 19,6%, энг юқори фоиз ставкалари эса июнь ойида 21,2% атрофида кузатилди.
- 61 кундан 90 кунгача 22,8%дан 17%га тушди, бу жорий йилнинг 10 ойи мобайнидаги энг паст кўрсаткичдир.
- 91 кундан 180 кунгача, аксинча 1,8% га ортиб, 21,3%ни ташкил этди.
- 181 кундан 365 кунгача бўлган даврда ҳам 1,4%га ўсиб, 20,9%ни ташкил этди.

Амалиётда барча узоқ муддатли кредитларнинг фоиз ставкалари ўсди. Хусусан, 1 йилдан 2 йилгача бўлган узоқ муддатли кредитлар 1,3%га, 2 йилдан 3 йилгача 0,6%га, 3 йилдан 4 йилгача 1,9%га, 4 йилдан 5 йилгача 2,3%га, 5 йилдан 10 йилгача 0,6%га ва 10 йилдан юқориси 2,1%га ўсди.

ЭЪЛОН

ФУҚАРОЛАРНИНГ БАНКЛАРДАГИ ОМОНАТЛАРИНИ КАФОЛАТЛАШ ФОНДИ ХАБАРИ

Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди Фонд реестри ҳисобида турувчи банклар рўйхатини эълон қилади.

1. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки.
2. "Асака" акциядорлик тижорат банки.
3. "Ўзбекистон саноат-қурилиш банки" акциядорлик тижорат банки.
4. "Ипотека-банк" акциядорлик тижорат ипотека банки.
5. "Агробанк" акциядорлик тижорат банки.
6. "Қишлоқ қурилиш банк" акциядорлик тижорат банки.
7. "Туронбанк" акциядорлик тижорат банки.
8. "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат банки.
9. Чет эл капитали иштирокидаги "Савдогар" акциядорлик тижорат банки.
10. Акциядорлик тижорат "Алоқабанк".
11. "Ипак Йўли" акциядорлик инновация тижорат банки.
12. Чет эл капитали иштирокидаги "Hamkorbank" акциядорлик тижорат банки.
13. "Капиталбанк" акциядорлик тижорат банки.
14. "ASIA ALLIANCE BANK" акциядорлик тижорат банки.
15. "Ўзагроэксспортбанк" акциядорлик тижорат банки.
16. "Трастбанк" хусусий акциядорлик банки.
17. "Туркистон" хусусий акциядорлик-тижорат банки.
18. "Давр Банк" хусусий акциядорлик-тижорат банки.
19. Хусусий акциядорлик-тижорат банки "Universal bank".
20. "Ravnaq-bank" хусусий акциядорлик-тижорат банки.
21. "Invest Finance Bank" хусусий акциядорлик тижорат банки.
22. "HI-TECH BANK" хусусий акциядорлик тижорат банки.
23. "Orient Finans" хусусий акциядорлик тижорат банки.
24. "Мадад Инвест Банк" хусусий акциядорлик тижорат банки.
25. "КДБ Банк Ўзбекистон" акциядорлик жамияти.
26. "Ziraat Bank Uzbekistan" акциядорлик жамияти.
27. Эрон "Содерот" банкининг Ўзбекистон Республикаси Тошкент шаҳридаги шўба банки.

"Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ юқорида номлари келтирилган банклардаги фуқароларнинг омонатлари бўйича тўлиқ ҳажмда ҳақ тўлаш кафолатланади.

БАНК-МОЛИЯ АКАДЕМИЯСИДА ФУТБОЛ МУСОБАҚАСИ ЎТКАЗИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Банк-молия академиясида 1-курс тингловчилари ўртасида футбол мусобақаси ўтказилди. Унда жами 10 жамоа ғолиблик учун кураш олиб борди.

Мурасасиз кечган ўйинларда, жамоалардан гоҳида омад юз ўнгирган бўлса, гоҳида кучлар тенг келди. Лекин курашда доим кучлилар галаба қозониб келган. Бу сафар ҳам шундай бўлди.

Қизиқарли ўйинларга бой бўлган мусобақада 3-ўрин учун баҳс "Пенсия фондларини бошқариш" ва "Тижорат банкларини бошқариш-2" жамоалари ўртасида бўлиб ўтди. Ўйин "Пенсия фондларини бошқариш" жамоасининг 5:3 ҳисобидаги галабаси билан яқунланиб, улар мусобақанинг фахрли 3-ўрнига лойиқ қўрилди.

Мусобақанинг финал баҳсида ғолиблик учун кураш шиддатли кечди. Унда "Банк ҳисоби, аудити ва назорати" ва "Давлат молиясини бошқариш-2" жамоалари чемпионлик учун ўзаро беллашди. Ўйин "Банк ҳисоби, аудити ва назорати" жамоасининг 2:0 ҳисобидаги галабаси билан яқунланди ва улар мусобақанинг мутлақ ғолиби бўлишди.

Ғолибларга Банк-молия академияси раҳбарияти томонидан кубок, сертификат ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

ОБУНА КАМПАНИЯСИ-2019 Обуначилар диққатига!

- Обунани фақат "Банк ахборотномаси" газетаси билан шартнома тузган дистрибьютор-ташкilotлар орқали расмийлаштинг.
- Тахририят бугунги кунда қуйидагилар билан шартнома имзолаган:

ТАРКАТУВЧИ ТАШКИЛОТЛАР:

- ▶ "Ўзбекистон почтаси";
- ▶ "Матбуот таркатувчи" агентликлари.

ХУСУСИЙ КОМПАНИЯЛАР:

- ▶ "SAYOR 2017" МЧЖ;
- ▶ "GRAND INTER MEDIA" МЧЖ;
- ▶ "SHA-GAY PRESS SERVIS" МЧЖ;
- ▶ "Matbuot Servis" МЧЖ;
- ▶ "Matbuotchi" МЧЖ;
- ▶ "SURXON MATBUOT NASHRLARI" МЧЖ;
- ▶ "KALEON INFORM" МЧЖ;
- ▶ "MATBUOT TONGI" МЧЖ.

• Қулай бўлиши учун сиз нашримизнинг расмий сайти – www.banknews.uz дан тўғридан-тўғри обуна шартномасининг имзоланган шаклини юклаб олишингиз ва тўлдириб, тахририятимиз манзилига юборишингиз мумкин.

ОБУНА-2019

**БОЗОРНИ
ТўЛАҚОНЛИ
ИДРОК ЭТИШ
ИМКОНИЯТИ**

Обуна бўйича мурожаат учун:

Тел.: (998) 71 232-45-32, 71 233-45-16.

Факс: (998) 71 232-43-98.

E-mail: info@banknews.uz

Обуна индекси – 102.

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ-ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ҲАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

"Norma Hamkor" МЧЖ

"Moliya yangiliklari agentligi" МЧЖ

БОШ МУҲАРРИР

Р.О.ОХУНОВ

Нашр учун масъул

Б. МУҲАММАДИЕВ

ЧОП ЭТИШГА ТАЙЁРЛОВЧИ

"Moliya yangiliklari agentligi" МЧЖ

Газета тахририятнинг
техник ускуналарида саҳифаланди.

АХБОРОТ КўМАГИ

ЎЗА, "Туркистон-пресс" НАА

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100060, Тошкент ш.,
Шаҳрисабз кўчаси, 23-уй.
e-mail: info@banknews.uz,
www.banknews.uz

Реклама ва эълонлар учун
71 232-45-32 телефони
орқали мурожаат қилинг.
Факс: 71 232-43-98.

Нашр индекси – 102.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан "Банк ахборотномаси" да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилмайди. Қўлёзмалар такриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-гартиб рақами билан рўйхатга олинган.

Газета ҳафтада бир марта пайшанба кунини чиқади.

Буюртма № г 1289.

Адади 3054 нусха.

Нархи шартнома асосида.

Газета А3 ҳажмда, 3 шартли босма табақда чоп этилди.

Босишга рухсат этилди: 04.12.2018 й., 9.00.

1 2 3 4 F